

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Role ženy ve společnosti pohledem ruských spisovatelek

Autorka: Kateryna Kropyva, Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Sommer

Kateryna Kropyva zvolila pro svou bakalářskou práci velmi zajímavé, zároveň i náročné téma. Za cíl si dala analýzu díla tří autorek, které ve svém díle reflektují postavení ženy ve společnosti, vybrala autorky reprezentující různá historická období. Jsou to Alexandra Zraževskaja, autorka 19. století, Lidija Zinovjeva-Annibal, spisovatelka přelomu 19. a 20. století, jednoznačně nejznámější ze tří zvolených, a současná autorka Lija Kirgetova. K. Kropyvu je třeba pochválit již za samotnou volbu spisovatelek. Textům 19. století psaným ženami je v českém prostředí věnována naprosto minimální pozornost, ženy v ruské literatuře 19. století známe téměř výlučně jako hrdinky, vytvořené muži. Přitom západní, stejně jako současná ruská literární věda věnují tomuto tématu značnou pozornost. Volba málo známé současné autorky je také nesporně chvályhodná.

K. Kropyva pracovala s poměrně rozsáhlou sekundární literaturou, převážně ruskou (klasické texty I. Savkiny a M. Nesterenko), z české rusistiky využila práci Miluše Zadražilové, která se ženám v ruské literatuře věnovala ve dvou sbornících.

Ze způsobu členění bakalářské práce je patrné, že autorku zaujal zejména kontext literárního života 19. století, způsob, jakým se ženy prosazovaly v tehdejší literárnímu provozu, a také témata, kterým se věnovaly. Práce je členěna do pěti kapitol, z nichž první je věnována vzniku „ženské literatury“, v druhé si autorka zvolila několik příkladů situací, které označuje jako netradiční, a s nimiž se lze opakovaně setkat v dílech psaných ženami: sebevražda, nerovný sňatek, ženské milostné soupeření. I druhá kapitola, celkově tedy více než polovina práce, je věnována 19. století. Následují tři kapitoly pojednávající o zvolených spisovatelkách a jejich dílech.

Autorka přistupovala k práci nejen se zaujetím, ale také velmi přemýšlivě, už v úvodu práce uvádí polemiku týkající se pojmu „ženská literatura“, případně „ženské psaní“. Bylo by zajímavé, kdyby právě tomuto termínu věnovala pozornost i při obhajobě, shrnula názory na něj a přidala svůj poučený názor vlastní. Např. na str. 30 uvádí, že ženská literatura se liší od mužské a tyto rozdíly je třeba zdůrazňovat. Jaké rozdíly má autorka na mysli? O A. Zraževské

uvádí, že její názory můžeme považovat za feministické (str. 33), i toto tvrzení by bylo zajímavé upřesnit. Obzvláště v kontextu toho, že mnozí literární historikové odmítají v souvislosti s 19. stoletím termín feminismus používat, jiní naopak hovoří o feministických dramatech N. Ostrovského nebo o feministickém Evženu Oněginovi.

Vzhledem ke zvolené struktuře práce jsou závěrečné při kapitoly spíše zběžně načrtnuté, ale i tak se podařilo autorce prezentovat proměny postavení spisovatelek ve společnosti, možnosti i omezení jejich tvůrčího vyjádření, stereotypy spojené s vnímáním „ženské literatury“ v různých historických etapách i společenských kontextech.

Jazyková i formální úroveň bakalářské práce je výborná. Bakalářskou práci Kateryny Kropyvy ráda doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení:

V Hradci Králové, 19. 8. 2022

Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.